89

SPECIMEN INAUGURALE MEDICUM

DE

CANNABIS VI MEDICA,

QUOD

CONSENSU FACULTATIS MEDICAE

HALENSIS,

UT

GRADUM DOCTORIS MEDICI

ADIPISCERETUR,

AD DIEM XXIV. APRIL MDCCCIII.

ERUDITIS VENTILANDUM OBTULIT

MICHAELIS JACOBUS SEIDENSCHNUR,

HAMBURGENSIS.

HALAE,

IN OFFICINA BATHEANA.

DE

CANNABIS VI MEDICE.

I.

Domeyerus nuper in diario πολυθρυλλήτῳ, quod Hufelandius, Schregerus et Harlesius edunt [1]), remedium quoddam Mauricum, Haschisch nomine, tanquam novum priusque inauditum ut et praestantissimum praedicavit, cum opio palmam eripere ipsi videretur. Quaecunque Londinensis ille medicus de efficacia ejus remedii praecepit, mira videbantur atque praeclara cuivis lectori; namque et

A 2 hila-

1) Journal der ausländ. medic. Literatur, J. 1802. S. 74-76.

hilaritatem gignere et insomnia laeta et somnum placidissimum, et corpus recreare, sine ulla noxa, et stomachum firmare fame aucta, nec caput tentare nec nauseam ciere nec alvum stipare ferebatur. Drachmam autem sumi a Mauris foliorum in pulverem redactorum, ipsaque folia, loco foliorum Nicotianae fumo sugi. Mirum eum pulverem missum esse clarissimo Banksio ex Africa, haberi autem a variis pro foliis cannabis sativae in pulverem redactis, licet Mauri negent ipsam eam plantam esse, e qua funes parentur. Hae sunt, quae Domeyerus de novo illo remedio narrat.

2.

Statim vero cuivis, qui vel Russelii celeberrimum librum [2]) legerit, in mentem veniet, tantum abesse ut novum sit id remedium, ut potius ab omni inde antiquitate per totum orientem adhibitum fuerit nomine Haschisch vel ad hilaritatem suaviaque deliria promovenda vel ad somnum placidum ciendum.

Nam-

2) Naturgeschichte von Aleppo, B. 1. S. 165.

Namque Ruſſelius refert, nomine Haſchiſch arabico, et Binuſch indico comprehendi pulverem cannabis feminae foliorum, chartae humidae involutum, cineribus calidis immerſum, donec paſta inde fiat, quam in morſulos conciſam ſiccent populi orientales. Ejus pulveris grana pauca, cum dulcibus, maxime cum ficubus mixta, inebriare ac obſtupefacere: drachmam dimidiam vero, cum foliis Nicotianae fumo ſuctam ſimili modo ebrios reddere ac deliria producere.

Confirmat ea ſaeculi decimi ſexti peregrinator celeberrimus, Proſper Alpinus 3). „Aſſis (Haſchiſch) nil „aliud eſt, quam pulvis e cannabis foliis paratus, quem cum „aqua dulci miſtum in maſſam redigunt, cujus bolos quin„que caſtaneae magnitudinis, vel plures devorant, a quibus „per horam poſt homines, qui eam ſumſere, quaſi ebrii „facti, ſuas amentias produnt, atque in ecſtaſi diu manen-

„tes,

3) De medic. Aegypt. f. 121. b. (Paris 1645. 4)

„tes, ſuis deſideratis viſionibus oblectantur, hocque medi-
„camenti genus plebs frequentat quia viliori pretio ibi ven-
„ditur. Qua mira ejus facultate iſta herba apud ipſos, ut
„jam dictum eſt, nomen aſſis adſecuta eſt, quod per ex-
„cellentiam herbam dicit.“ 4) Similia narrant Haſſelquiſtius 5) et Niebuhrius 6).

IV.

Uberius et diſertius hanc ſubſtantiam in oriente tantopere depraedicatam illuſtravit Engelb. Kämpferus, qui exeunte ſaeculo decimo ſeptimo Perſiam peragravit. Cannabin eam, quae inebrians remedium illud praebet, ut ovum ovo, in omnibus noſtrati ſimilem habet, neque va-
rieta-

4) Solo diſcrimine eo id verum eſt, quod Haſchiſcha herbam, Haſchiſch vero vel ſuccum vel pulverem cannabis denotet.

5) Reſa til heliga landet, p. 512.

6) Beſchreibung von Arabien, S. 57.

rietatem leviſſimam, quam Indi Bangue appellant 7), tanquam ſpeciem eſſe conſiderandam. Virtutem vero ſuam non in quovis ſolo et ſub quolibet caelo adipiſci, namque ſolummodo in agro urbis Iſpahan et in Luriſtana et apud Caſeruna genuinam alere ſuam efficaciam. „Semen in„quit 8), virtutem obtinet debiliorem; incoquitur cibis, et „ingreditur emulſiones, ordinandas ad laetitiae crapulam „inducendam. Alii ſemen ſaccharo ſaleve condunt, veſcen„dum ad gaudia etiam conjugibus inducenda. Pultes, dum „Cracoviae ſtuderem, ex farina ſeminis cannabini per jejunia „ſaepe comedimus, ex quibus vero crapuloſum me vel in „gaudia effuſum eſſe non memini." E polline quoque florum, per linteum cribrato, parari probatiſſimam earum gentium ſubſtantiam, dum in trochiſcos redigatur; tres eſſe fere ejus ſpecies; primam ac praeſtantiſſimam, cujus trochiſci fracti ſcintillis micent, interno uſui commendatam;

alteram

7) Rheed. hort. Malab. tom. X. p. 119.

8) Amoenit. exot. p. 645. ſeq.

alteram viliorem, ſputo humano mixtam, tabaco jungi; tertiam iidem uſui dicatam. Praeterea deſcribit modum parandi Haſchiſch, quem a Derwiſchi perſicis didicerit: Folia cannabis aqua adfuſa adſiduo agitabant, dein aquam, expreſſis leniter foliis, abiiciebant; adfuſa aqua recenti alia, quam cum pulvere aliquoties agitatam, denuo abiiciebant. Pulverem gemina vice elutum expreſſumque ſubiiciebant piſtillo obeſo ligneo, et in vaſe fictili non incruſtato acerrime terebant, donec redactus eſſet in pultem. Huic paullatim adfundebant aquam recentem, rotabant continuo, et demum per linteum trajiciebant, omni, praeter recrementa, permeante ſubſtantia: ex qua ipſe colatus liquor vireſcebat. E liquore, is qui praeparaverat, ſcyphum, dimidiae librae capacem, ſingulis admetiebatur ſociis, affatim evacuandum, rotato ſubinde vaſe ne farina ſubſideret. Hoc liquore, velut mero, delibuti et ad laetitiam conformati, ſe reddebant itineri. Sunt, qui pulverem cum ſyrupo ſubigunt, pro efformandis placentis et bolis, in eumdum uſum deglutiendis.

dis. A foliis cannabinis, velut a potiori inebriantium ſpecie, homines ebrioſi in Perſia Indiaque vulgo appellantur Bengi.

Per totam Perſiam in tabernio praeſto eſſe liquorem ex infuſis aqua foliis, quo mire recreentur viatores, teſtatur αὐτόπτης Chardinus [9]. In India homines a nimio cannabis uſu furibundos evadere, pugnaces; nonnunquam continuo plorare, interdum jugiter ridere, narrat Rumphius [10]. Quin in ipſa Africa auſtrali cannabis inſignem copiam coli, cujus foliis utantur Hottentotti et Caffri ut ſeſe inebrient, referunt Sparrmannus [11] et Thunbergius [12].

4.

Ex India in Tatariam orientalem migraſſe videtur uſus cannabis. Refert enim Falkius [13], Bukharos faſciculis florum

9) Voyage en Perſe, tom. IV. p. 207.

10) Herbar. Amboin. tom. V. p. 210.

11) Reſa til goda Hopps udden, p. 468.

12) Reſa uti Europa etc. D. I. p. 212.

13) Beyträge zur topograph. Kenntn. des ruſſiſchen Reichs, B. II. S. 265.

florum cannabinorum impraegnare aquam, bolos quoque hilaritatis conficere ex hisce fasciculis, dum eos intra folia brassicae in cineribus calidis insudare sinant et haec cremore lactis tincta assataque in bolos redigant.

Condimenta varia in Malabaria fieri e foliis cannabis cum moscho, ambra, camfora, areca, et caryophyllis, referunt Garcias ab Orto [14]) et Christoph. a Costa [15]).

Ipsa semina cannabis a Persis tanquam aphrodisiacum considerari, a quo tamen sterilitas efficiatur, Olearius narrat [16]).

5.

His expositis patet, quantopere celebratum sit Haschisch per totum orientem. Exspatiari autem in antiquitates liceat, ut, quantopere novitas hujus remedii veritati repugnet, luculenter prodeat. Primus fere, qui cannabis vires medicas praedicat, est Plinius [17]). Is semine

14) Clus. exot. p. 258.

15) Ib. p. 290.

16) Orient. Reiser S. 529.

17) Hist. natur. lib. XX. c. 23.

ſemine cannabis genituram virorum exſtingui; ſuccum vero ex eo vermiculos aurium et quodcunque animal intraverit, necare, ſed cum dolore capitis, perhibet. Tantam autem vim ejus eſſe, ut aquae infuſus coagulare eam dicatur. Radicem in aqua coctam articulos contractos reſolvere, item podagras et ſimiles impetus. Ambuſtis crudam illiniri, ſed ſaepius mutari prius quam areſcat. Dioſcorides confirmat, quae Plinius de ſterilitate ſemine producta narrat [18]). Diſtinguit autem ſylveſtrem a ſativa cannabi, illam reſolvere, dum cataplaſmate illinatur, oedemata et phlegmones et callos. Galenus eadem fere habet de ſeminis virilis diminutione et uſu contra otalgias [19]). Alio loco vero refert, cum τραγήμασι, (cupediis) mixtam cannabin δυςπέπτην eſſe et κακοστόμαχον et κεφαλαλγέα et κακόχυμον et θερμαίνοντα. Repetunt haec fere Aëtius [20]) et Paullus Aegineta [21]).

 Repe-

18) Lib. III. c. 165. p. 240. ed. Sarrac.

19) De facult. ſimpl. lib. VII. p. 87. ed. Baſil. graec.

20) Tetr. I. ſerm. 1. col. 29. ed. Stephan.

21) Lib. VII. p. 239. ed. Baſil. graec.

Repetunt etiam Arabes, ſed ſedulo diſtinguunt Kannab, plantam ipſam, a Schehedanedſch, ſeminibus, et ab Haſchiſch, ſeu ſucco narcotico. Sic Serapion ſub nomine Schehedanedſch virtutes cannabis e Graecis exſcribit [22]: ſic Meſue ſub nomine Kannab [23]. Avicenna identidem [24]. Alio loco vero, de Haſchiſch loquens, fortius eſſe remedium ipſo euphorbio [25], adfirmat, interficere ſuper drachmam potum, adurere ſtomachum et vomitum ciere [26].

6.

His omnibus rationis trutina penſitatis, patet:

a. Haſchiſch illud remedium novantiquum eſſe, atque ab Arabum medicorum inde temporibus praedicatum.

b. Can-

22) Simpl. c. 207. f. 153. b.

23) Rhac. contin. lib. XXII. c. 461. f. 448. d.

24) Can. lib. II. p. 248. 256. ed. arab. Rom.

25) Poſſet tamen etiam pro Euphorbio, mutatis literis arabicis, legi Opium.

26) Ib. p. 178.

b. Cannabin vere ſativam eſſe, e qua, vario modo, parant orientales populi pharmaca et inebriantia et exhilarantia. Etenim nullum, etiam ſagaciſſimis botanicis, ſeſe obtulit diſcrimen ſpecificum inter orientalem et noſtratem cannabin.

c. Noſtratem cannabin narcotica virtute variarum ſuarum partium gaudere, vel inde elucet, quod Lindeſtolpius [27]) adſerit, ex diuturniore mora vel ſomno capto in agris, quibus cannabis ſata reperitur, viſum debilitari, imo vertiginem et ebrietatem conſequi.

d. Varietatem tamen ſingularem eligi in oriente ad conficiendas cupedias Muhammedanorum, quae Haſchiſch dicuntur, cum ipſe Kämpferus (l. c.) contendat, non quovis ſolo easdem exſerere virtutes, ſed praeſtantiorem ceteris eſſe, quae circa Iſpahanum creſcat. Eam ſoli efficaciam et culturae etiam in noſtratibus plantis culinaribus ſaepenumero animadvertimus. Braſſica Rapa, unica ſpecies, infinitas pro ſoli varietate oſtendit viciſſitudines, quorſum marchicae praeſertim rapae pertinent,

27) De venenis, p. 541.

nent, in quovis alio, extra Marchiam, ſolo degenerantes. Scimus etiam Papaver ſomniferum, unicam ſpeciem, in oriente Opium exhibere, a ſucco capitum noſtratis papaveris diverſum. Rheum undulatum et palmatum radices in Germania fert haudquaquam iis virtutibus praeditas, quas in tatarico et mongolico Rhabarbaro obſervamus.

e. Contraria ſibi ſunt, quae veteres et recentiores de doſi Haſchiſch proferunt. Avicenna enim, interfici, qui drachma plus ſumſerit; Domeyerus et ante eum Proſper Alpinus drachmam unam quavis vice propinari adſerunt. Oppoſitas ſibi eas relationes ita conjungi poſſe exiſtimo, ſi variorum parandi modorum rationem habuerimus. Kämpferus enim et Proſper Alpinus et Ruſſelius, modo cum opio, jam cum aromatibus, nunc cum ſaccharo ſolo aut aliis τραγήματι miſceri referunt, a quibus virtus hujus remedii et efficacia mire mutari debet.

7.

7.

Quod superest, addenda quaedam sunt de vi medica, quam semina cannabis adversus icterum exercere dicuntur. A pluribus inde saeculis per Belgium celebratum est euporiston e cannabis seminibus paratum, quae cum aqua trita emulsionem praebent [28]). Modum, quo semina cannabis quandoque utiliter agere possunt in hoc morbo, divinare possumus ex observatione Sylvii, qui solis cum lacte coctis seminibus cannabis plures semet curasse ictericos et a plebeiis vidisse curatos narrat. Coquitur ad eum finem manipulus unus seminum cannabis in mensura lactis bubuli, donec semina rupta fuerint, colatum decoctum bis terve de die ad uncias quinque aut sex sumitur [29]). E celeriori effectu patet, narcotica sua virtute egisse haec semina contra spasmum, verosimilem icteri hujus caussam. Ita etiam Herlizius refert [30]) in ictero epidemico Goettingensi promtissime juvasse semina cannabis eo modo cocta.

8.

28) Dodon. pempt. IV. lib. II. c. 26. p. 535.

29) Sylv. prax. med. lib. I. p. 302. 306.

30) Murray appar. medic. vol. IV. p. 619.

8.

Denique ad externum usum oleum blandum seminum cannabis commendatur, iisdem certe viribus praeditum ac papaveris oleum. Hinc iniicitur in urethram, dum blennorrhoea laborat: solent etiam in hoc morbo theae forme infusum cannabis seminum commendare, ut ardor doloresque mitigentur, in quo congruunt Todius [31]) et Murrayus [32]).

31) Kenntn. und Heilung des gem. Trippers, S. 271. 309.

32) Opusc. vol. II. p. 443. 446.